

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Mestne volitve v Ljubljani.

Iz Ljubljane 28. febr.

(Izv. dopis.)

Oklici na oglih ljubljanskega mesta nanzanjajo, da se bodo volitve v mestni zastop vršile 17., 18. in 20. marca in sicer voli III. razred 17. marca 3 odbornike, II. 18. marca 4 in I. 20. marca 3 odbornike.

Šesto leto že teče, odkar se ljubljanski Slovenci ne udeležujemo pri mestnih volitvah, odkar se po otročje kujamo in mirno gledamo, kako tuji in domači odpadniki v rokah imajo vse mestne zadeve. Oni odločujejo v najimenitnejših vprašanjih zlasti glede šolstva; oni razpolagajo z novci; oni reprezentujejo Ljubljano ter jo razkričavajo kot nemško mesto. Mi Slovenci pa, ki nas je velika večina, mi stojimo v kotu, plačamo davke ter šobo napenjamo pa čakamo dneva, da pride kaka milostna vlada in nam na ljubo prenaredi mestni volilni red. In zakaj ne stopimo v akcijo?

Ker se je enkrat po krivičnem odstavil narodni mestni župan dr. Costa in se razpustil mestni zastop, v katerem je tačas bila narodna večina. Dobro se spominjam tistega časa. Po pravici smo se čutili hudo razžaljene v svojem pravu; brez pravnega uzroka samo vsled kričanja nemškutarke klike je vlada razpustila mestni zastop. Protestovati smo morali proti takemu krivičnemu početju, — pa, zakaj bi ne izpovedali resnice, predaleč smo takrat segli ter se prenaglili s svojim sklepom, ne udeležiti se pri mestnih volitvah.

Od tistega časa sem je politično društvo „Slovenija“ vsako leto ponavljalo svoj prvi sklep, da si smo vsako leto težje nosili breme tujega vladanja v mestnem zastopu in se je zmirom več narodnjakov oglašalo za aktivno postopanje, ker so z lastnimi očmi videli hude posledice izvirajoče iz vzdržavanja pri mestnih volitvah.

Posebno lani so bile ostre debate v obnem zboru Slovenije, ko je bilo posvetovanje zaradi mestnih volitev. Žalibože je nasvet, da se naj voli, ostal v manjšini in zopet nismo volili, če prav so baš lani bile jako ugodne okoliščine. Tretji razred je imel voliti šest odbornikov; tedaj bi saj šest svojih bili gotovo spravili v odbor ne glede, da tudi v I. razredu mogoče da dobimo večino.

Sedaj so zopet razpisane volitve. Ali bomo še vedno roke križem držali? Se nismo še dovolj izučili, da s svojim doma pasivnim uporom brez dejanja oslabimo narodno stvar ne samo v Ljubljani, ampak dosledno po vsem Slovenskem, katero gleda na Ljubljano in se ne more dovolj načuditi, da v celem mestnem zastopu nobeden Slovenec ne sedi in se iz njega sliši samo glas nemškutarstva.

Ne dajmo se dalje sramotiti pred svetom, stopimo zopet na bojišče ter pokažimo, da je Ljubljana še slovenska in vredna biti središčem Slovenije.

Prošnja do cesarja.

— Iz Materije v Istri 25. febr.: Občina Materija se popolnoma zлага in pri-

stopa peticiji vseh Slovencev do presvitlega cesarja proti direktnim volitvam, katerej pridijo tudi občine in vasi **Vodiška, Jelovce in Dane.** (Prejeli pole s 356 podpisi. Ur.)

— Goriška „Soča“ piše: Skoro vsako županstvo je pritiskalo na dotično polo tudi občinski pečat in podpisali so se za občinskim zastopom še vsi veljaki in posestniki dotičnih občin, tako da štejejo nam dozdaj poslano pole čez 15.000 veljavnih podpisov. Po mestu Gorici se tudi podpisujejo pole in marsikatero občino iz Goriškega so poslale svoje pole direktno cesarju, zopet druge „Slovenskemu Narodu“. — Mi smo vse dozdaj dobljene pole poslali „Slov. Narodu“, da bodo v veliki družbi potovale na Dunaj.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Iz Dunaja poročajo vnanji listi, da vsled sklepa Poljakov državni zbor zapustiti, ustavoverna stranka izgublja tla pod nogami in da se za kulisami zopet vprašanja na dnevni red stavljajo, kakor je: ministerska kriza. Vendar z veseljem upanjem se še nečemo prenaglili.

Ustavni odbor drž. zbora mora zdaj tako dolgo praznovati, dokler se ministerstvo o nekaterih novih nasvetih ne zedini. Ti so: koliko poslancev volijo Rusini in kako, nasveti Brestla o možnosti sklepanja v prihodnjih ustavnih vprašanjih, in cela vrsta Fuxovih nasvetov spadajočih v novo „direktno ustavo.“

V **delegacije** so včeraj v državnem zboru volili. Voljeni so med drugimi: Co-

Listek.

Emilio Castelar.

Okolo dvajset let utegne biti od tistega časa, ko so v kraljevem gledališču v Madridu imeli sijajen in viharan shod. Po velikanskih na uličnih oglih nabitih listih so progresisti vabili vse svoje somišljenike in vse tiste, katere so hoteli s svojo sijajno zgovornostjo za se pridobiti. Popolna prostost govorjenja je bila za oni večer naznanjena in marsikater zgovoren mož je porabil redko priliko, da dokaže brezštevilnim slušalcem svojo dobro voljo in slabo moč. Že je pričelo postajati pretresavanje preobširno in plitvo, že se je dvorana hotela prazniti, ko je neki še celo mlad mož, velikih, boječe gledajočih modrih očij jel skozi množico tiščati. Prosil je za besedo, ko je oder nastopil.

Hrup je ponehal, šumenje potihnilo, kajti mladi govornik je iznenadil vse pričujoče. Iz začetka plah, obotavljajoč se, zadobi mladostni govornik kmalu popolno srčnost. Njegov glas je donel po prostoru polno in bistro

in jasno. Sijajen, umetno urejen stil je naglo navdušil južne slušalce, in uspeh je bil ugoden, kakoršnih je še le malo kedaj bilo. Med neizmernim ploskanjem donelo mu je iz vseh src „živio!“ nasproti, potem pa so ga v slavnem sprevodu nesli domu.

Še tisti večer so novo prikazani govorniki zvezdi napravili serenade in drugi dan se je ime Emilio Castelar imenovalo in čestilo po vsem Španjskem.

Po tako slavnem prvem nastopu se je moral Emilio Castelar, ki je bil tačas profesor kanonskega prava na madridskem vseučilišču, poprijeti politike. Šel je na potovanja in prehodil vse Španjsko, povsodi budeč med prebivalstvom veliko navdušenje. Stari Marquis d' Almeida ga je spremljeval kot zvest tovariš po vseh teh potovanjih. Kmalu je daroval Castelar svoje sijajne zmožnosti novinarstvu; pisal je v „El Pueblo“, v „Discusion“ ognjene članke za republikansko reč in je vsled tega obračal na se pozornost vseh in pridobival srca vseh. Borba, ki so jo imeli med soboj francoski Jules Favre, Glais-Bizoin in njihovi prijatelji, osr-

čevala je tudi njega in je neusmiljeno bičal vlado kraljice Izabele, njene tako imenovane dobrote za španjsko ljudstvo jasno osvetljevala, in z zbadajočo ironijo grajajoč. Vsled enega tacih člankov je Castelar profesuro izgubil, in z njim tudi ravnatelj vseučiliščin, de Montalvan, kateri je preveč sočutja za mladega novinarja kazal.

Še tisti dan so podpisali vsi profesorji pritožbo; dijaki kakor vse prebivalstvo so Castelarju in Montalvanu napravili sijajne serenade. A policija se je mešala vmes in vojaki so razdrli soglasje ponočnega političnega koncerta. Nastane hrup, nekateri izmed ljudstva in dijakov so bili ranjeni. Castelarja so iz dežele prognali.

Šel je najprej na Laško, pozneje v Švico, kjer je leta 1868 bil pri zboru, v katerem je tudi Garibaldi bil nazoč. V Genevi se je Castelar seznanil z nekaterimi izmed francoskih republikancev, ki so ga v Pariz priveli, kjer je bilo glavno zbirališče vseh prognancev.

Da bi se živeti mogel, začel je iz Pariza dopisavati v južno-amerikanske časnike

ronini, Turn (ki se je volil sam), Vojnovič, Čerkavski, Groholski itd. Vorarlberg nij zastopan.

V **Vorarlbergu** so se začele volilne agitacije, ker se ima „za silo“ v državni zbor voliti. Konservativna stranka kandidira dr. Oelza in škofa Amberga.

Ogerska državna zbornica je z 61 glasovi proti 39 sprejela nasvet Iranyjev, da naj se vlada pozove, čem prej mogoče zbornici osnove novih postav o verski svobodi in o uvednji civilnega zakona predložiti.

Vnanje države.

Na **Pruskem** se še nij vlegel smrdljivi dim, katerega je napravil poslanec Lasker s svojim odkritjem umazanega blata železniških barantij. Najnovejši prizor v dolgi vrsti teh škandalov je polemika, katero imate sedaj berolinska „Volkszeitung“ in „N. All. Ztg.“ med soboj. Polemika se suče okolo Bismarka samega. V. Ztg. je bila namreč prinesla pred nekaj dnevi kot faktum novico, da je državni kancelar sam zarad neke koncesije pritiskal na ministerstvo trgovine, ter je sprejemal dopise v tej zadevi, kakor da bi trgovsko ministerstvo spadalo popolnem v njegovo področje. Bismark sam jej služi v tej zadevi za pričo; ker neko njegovo pismo dokazuje, da v zadevi železnične črte iz Berolina v Stargard že več časa na vso moč dela na ministerstvo trgovine. Novo ilustracijo dobi stvar s tem, da je tudi Keudell, sedaj poslanec pruske vlade v Carigradu in poseben protég Bismarkov, do bil koncesijo za to železnico in postransko črto čez Stolpmünde v Varzin. N. Allg. Ztg., ki opravlja zagovornišvo Bismarka, ne more tem faktom postaviti nič pozitivnega nasproti. Ugovarja le s tem, da so pruski ministri solidarni ter da vsled tega vsak izmed njih lahko govori o stvareh, ki spadajo v področje drugega. Da je ta izgovor puhel, se vidi samo ob sebi. Zbornica poslancev je v drugem branji sprejela načrt postave o cerkveni disciplinarni oblasti, ki spreminja XV. in XVIII. člen državne ustave. Vratislavski nadškof Forster je izdal jako ostro pisan pastirski list, v katerem hudo graja prusko vlado.

Vse **francoske** parlamentarične stranke so imele zadnje dni posvetovanja o tem, kako se bodo držale nasproti predlogom odseka trideseterih v narodni skupščini. Radikalci z Gambetto na čelu bodo sicer za to glasovali, da se Thiersove oblasti prodolže. A glasovali bodo proti ustanovitvi druge zbornice, in proti predruženju volilne postave, ker menijo, da bi to poslednje stavilo splošno volilno pravico v nevarnost. Zmerni

republikanci so pripravljeni, nasvete podpirati, ako vlada izreče, da se bode držala politike, katero je Thiers v svojem predsedniškem sporočilu zbornici označil.

Iz **Španjskega** se poroča, da so vsi v Madridu stanujoči generali in celo maršala Serrano in Concha predstavili vojnemu ministru, ter so odločno in slovesno obljubili s svojim mečem braniti republiko, katero je španjski narod proglasil.

Francoski „Temps“ prinaša Castelarjevo spomenico. Na konci v njem pravi Castelar: Amerika in Švajca so španjsko republiko že priznali, pravico imamo upati, da bodo druge oblasti tudi republiko priznale. Naj tuji narodi ne zahtevajo, da enerzijsko pokažemo, ako nam edino stvar odrekajo, ki jo terjamo od njih: moralčno podporo.

Dopisi.

Iz kamniškega okraja 16.

febr. [Izv. dop.] (C. kr. svoboda v Avstriji.) Pred c. kr. okrajnim glavarstvom v Kamniku je bila 24. t. m. velika španjska inkvizicija zavoljo slovenske peticije. „Zločinca“ sta bila gg. Križnika, oče in sin, dva vrla narodnjaka in poštena moža iz Motnika, prav tista, ki sta imela za naše urade škandalno preiskavo zarad table banke „Slovenije.“ Storila sta „strašni“ greh, da sta se poslužila tega, kar postava dovoljuje. Podpisala sta peticijo in jo dala drugim podpisati. Za Judeža-ovaduha ali „špiclja“ sta vredno služila neki A. Piskar, in neki F. Sajovic. Predvčerajšnjem torej je bilo preslišanje v Kamniku. Starši Križnik in omenjena dva špiclja (sram ju bodi) so imeli prvi gnado avdiјence pred našim c. kr. okrajnim pašem; mlajši Križnik pak je moral „pred vrati počakati!“ Očeta Križnika so potem c. kr. paša na torturno izpraševanje djali: „kako si upaš peticijo do cesarja podpisati?“ — „zakaj si jo po hišah nosil?“ — itd. Potlej začne Piskarja izpraševati. Zdaj pokličejo mlajšega g. Križnika v sobo in začne se z njim „svobodna“ c. kr. inkvizicija: „kako se je napis glasil? — Komu si peticijo potlej dal? — Od kod misliš, da imaš pravico peticijo do cesarja podpisati? — Kaj je bilo v peticiji pisano? — Zakaj si zoper direktne volitve? — Koliko si star? — Kaj delaš? — Kdo ti je peticijo poslal? — Kam si jo

potlej oddal? — Kdo jo je vse podpisal? — Kaj je ustava? — Kaj federalisti zahtevate?“ itd. — Vidite torej, da je kamniški c. kr. glavar jako radoveden in politično nepodučen — do sitnosti. Vsi so mu odgovarjali in gg. Križnika sta ga dobro podučila tako, da se je c. kr. mož čudil in čudé vprašal: od kod vse to veste? Odgovorili so mu, da berejo slovenske časopise in da po svojem prepričanju in vesti govore in delajo. Na to jih je hotel glavar prepričati, da so „neumnega mnenja“ (originalen in neolikan mož ta c. kr. glavar! Ur.), da je ustavovernost edino prava čednost itd. Nazadnje je še pokazal, da tudi „Slov. Naroda“ ne bere, kajti sklical se je, da je vaš list rekel, ka je iz Motnika prišlo 120 podpisov. Križnika sta odgovorila: „to nij res, pokažite nam tisti broj „Slov. Naroda.“ — a glavar se je izgovarjal, da lista nema pri rokah. —

Ko je po dolgem maltretiranju c. kr. glavar še od Križnika hotel izvedeti, kdo je njegovega beriča dal v „cajtenge“ „Slov. Narod“, da je bil pijan ko čep — diktira vsacemu kázni en dan zapora ali po pet goldinarjev globe. Oba sta naznanila pritožbo do višje instance. Na konci jima je še zabičeval, da ga ne smeta v „cajtenge“ dati. — Zato sem pa jaz to storil, da svet vidi, kako karikaturu državlјanske svobode imamo denes, in kaki so ces. kr. organi. Končam pa z vsklikom: bog živi narodne zavede in neustrašene može, kakor sta Križnika!

Od Male nedelje pri Ljutomeru

27. febr. [Izv. dop.] Zavzetjem in strmé mora človek občudovati narodno in politično zrelost naših čeških bratov, katero nam poleg mnogih dokazov jasno spričuje ogromno število podpisov, katere so kljubu vsem vladnim zaprekam vložili v peticiji na cesarja. Vse nekako bolj boječe gre še z imenovano peticijo po Slovenskem, kar znači, da je še naš narod ne imajoči tako vrhovnih narodnih in političnih prepričanj. Res je, da so tukaj nekateri okrajni glavarji na to posebno pozorni, da se podpisi ovirajo, preprečajo itd. Toda isto velja tudi o naših bratih Čehih. Ko smo tu pri mali Nedelji zadnjič peticijo podpisavali, je tudi našemu g. okrajnemu glavarju brž zadišalo. Zategadelj je ostro ispitaval g. župana Z., ali nįso morebiti tudi dotični župani s svojimi občnimi pečati peticije in podpisov prevedeli? i. t. d. Ali se je naš župan tako ali tako zagovarjal, to je nam vse eno. Mi tukaj g. okrajnemu glavarju naravnost povemo, da nįsimo tako otročji, da bi podpise za tako važno reč, brez najgotovnejših dokazov in svedočb iz doma pošiljali. Mi vsakako smemo upati, da je večina naših županov toliko možata in značajna, da se zaveda, da je razen okrajnemu glavarju, tudi občini, nam občanom, in posebej postavi odgovorna. In ravno naše temeljne postave pravijo, da peticijo podpisati in pošiljati ima vsak pravico!

Res obžalovanja vredno je, da se mnogokrat dogodi, da ravno organi, kateri so v prvi vrsti poklicani nad tankim spolnjevanjem postav čuvati, mnogokrat tej nalogi ravno v zobe bijejo!

Iz ajdovskega okraja 26.

febr. [Izv. dop.] Peticija do cesarja zoper direktne volitve, vsled kojih, ako bi jih državni zbor sprejel in cesar potrdil, bi se vse Slovanstvo v Avstriji zopet na vnebovpijoči

in se iskreno poprijateljil s Karlom Yriarte, kateri mu je prav pogosto bil na pomoč. Pri tej priliki naj se tudi trjenje več pariških listov, ki pravijo, da ima Castelar veliko zdatnih bogastev, kot neresnično potrdi. Emilio Castelar nema niti na Francoskem, niti na Španjskem nikakoršnih posestev, on je ubog in nema nič kakor sedaj ministersko plačo republike.

Ko so kraljico Izabelo po zaslugi zapolnili, vrnil se je Castelar na Španjsko nazaj.

Ob začetku obleganja pariškega mesta prišel je Castelar z marquisom orenškim v Tours, da bi Glais-Bizoin-u pomoč španjskih republikancev ponudil. Glais-Bizoin pripoveduje o tem v svojem poslednjem delu to le: „Spominjam se, pravi on, pohodov, ki sta mi v Tours in Bordeaux Orense in Castelar, izvrstna glavarja španjske republikanske stranke, napravila. Prišla sta nam pomoč svojih prijateljev za obrambo francoske republike ponujat. Dala sta nam 25.000 mož s pogojem na razpoloženje, da jih mi oborožimo in jim pravilno plačo damo.“ Kljubu temu da se ta ponudba nij sprejela, vendar Ca-

stelar francoskih republikancev nij zapustil. Bil jim je s svetom in v djanji na strani in je pogosto malosrčne osrčeval. Naj globeje prepričanje mu je bilo, da utrjena francoska republika mora tudi kraljevstvo na Španjskem pokončati in nij se motil.

Z vstrajnostjo, ki jo daje le resnična navdušenost, čakal je s svojimi načeli, ki jih je enkrat za prave spoznal, in nij miroval, jih z besedo in v pismu razširjati.

Novi minister španjske republike utegne zdaj biti star okolo 45 let. Njegovo importantno obličje ima nek otožen izraz. Velike, modre oči gledajo krotko in sanjarsko in celi obraz bi malo možatega kazal, ako ne bi imel velikanskih brk pod nosom. Njegov glas je jasen in močan in zmožen vsake modulacije. Zgovornost njegova je sijajna. Stil njegov je razločen, ognjen, pogosto olepšan. Kot parlamentni in ljudski govornik je on morebiti dandenes prvi na Španjskem, če ne na vsem svetu. Nravi je mehke, ter sovraži vsako prelivanje krvi. Emilio Castelar je svoji domovini in celemu človeštvu na čast in kinč.

način kontumaciralo in bi po očitni krivici v manjšino potisneno bilo, ta prošnja, pravim, se je pretekla dneve tudi v Šmarjah, v ajdovskem okraju slovenskega Primorja, dne 15. in 16. podpisovala. Na podpisovalni poli vidimo lastnoročne podpise duhovnikov in vseh posestnikov, tako da se more reči: Vsa šmarenska županija, ki ima v sebi tudi več omikanih posestnikov, se je izrekla zoper direktne volitve. Pa vendar kaj menite, koga pogrešamo med podpisanimi? Človeka, ki ima biti izgledna in merodajna oseba, tega ne najdemo podpisane. Edini g. župan Fr. Poljšak namreč se nij hotel podpisati na vse prigovarjanje. To Vam je prava mevža, ki se tolikanj dane prepovedi, na katero se je v tem važnem vprašanju tako malo le narodno nezavednih županstev oziralo, boji. Kako morete spoštovan g. župan, tako podpisovanje odreči, ako kot ustavni državljani cesarja prosimo, da naj nikar ne potrdi krivične volilne postave, s katero namerujejo centralisti Slovanstvo zatirati in ga ob enakopravnost pripraviti? Zakaj je pa toliko županskih zastopov, ki se ne dadó od okr. páš terorizovati, to po nobeni državni postavi opravičeno prepoved pod klop vrglo? Zato ker poznajo svoje od volilcev jim naložene dolžnosti nasproti narodu, kojega častno pred vlado zastopajo! Kakor je kristjanom dolžnost, bolj bogu pokornim biti, nego ljudem, menim, da sosebno v tem oziru bi bila večja dolžnost narodovo voljo poslušati, nego ono vladnih páš, ki ne morejo svojevoljne prepovedi niti s katerim š. podpirati in opravičiti.

Ravno tako se je omenjena prošnja ne oziraje se na prepoved dne 20. in 21. t. m. v Gabriju, tudi v ajdovskem okraju (na primorsko-kranjskeji meji) podpisovala. Tu vidimo g. vikarja, župana, obč. odbornike in več imen z lastno roko podpisanih. Ko se je v naglici prošnja podpisovala, je bilo mnogo ljudi pri delu v vinogradih, in zarad tega se nekatere posestnike v njej pogreša, kar pa nič ne dè, ker gotovo bi jo bili tudi vsi ostali podpisali, ko bi ne bilo prenujno, jo v Gorico opravištvu „Glasa“ poslati. Tedaj zopet dve vrli občini zoper direktne volitve. Da so ljudje s prepričanjem podpisovali, nij dvoma, kajti vipavski tabor 1870. l. jih je k narodni zavesti probudil in tedaj v tem oziru je mnogo koristil in na probudo narodnosti vpljival. Vsakako se vidi, da so tabori jako koristni, če se vlada tudi na njih enoglasne resolucije toliko ozira, kakor se večidel županstva na prepoved g. glavarja bar. Rechbacha. Slava takim vrlim županstvom, koja so pred narodom tako čestito svoja lica osvetila, kojim je mar za narodno politiko in vse, kar spada v narodovo čast in blagostanje! —

Ali z žalostnim srcem Vam imam poročati, da na Tominskem se sl. županstva dado od okr. glavarja Winklerja, terorizovati, — tako mi piše neki prijatelj. Ne bi se mu tolikanj še zamerilo, ko bi bile vladno voljo izpolnil, ampak zato se mu mora zameriti, ker je še več storil, ker je osobno in skrivnimi instrukcijami občinske zastope pritiskal, da ne bi omenjene prošnje nikar ne podpisovali, ker je to, češ, nevarno in bi jih to ob predilsko železnico pripravilo, itd. Kaj več o tem Vam utegne Vaš tominski dopisnik poročati, toliko sem hotel le h koncu tega do-

pisa iz prijateljskega lista omeniti, da bode zatirani narod svoje prijatelje in sovraže poznal in vedel, kako se ima pri raznih volitvah vesti, da ne bode volil nezanesljivih, bojazljivih in vladnih kreatur — na lastno škodo. Z veseljem pa Vam imam poročati, da bode narodna duhovščina kljub Winklerjevi prepovedi sama podpise nabirala, kar jej nihče ne more in ne sme zabraniti. Že ob podpisovanji znane zaupnice drž. poslancu Črnetu je rešila narodovo in svojo čast, ker se na njo nij hotel noben duhovnik podpisati.

Iz Gradca 27. febr. [Izvir. dopis.] Na tukajšnjem vseučilišču v prvem tečaju tega leta nij bilo nikakega predavanja o slovenskih narečjih, ker je bil vzel gosp. prof. dr. Krek odpust, da dokonča važno in zanimivo delo o Slovanih. Terja namreč postava od vsacega izrednega profesorja na vseučilišču, da napiše kako knjigo o stroki, katero predava, predno more postati redni profesor. Marsikak profesor je že postal sicer tudi reden, ne da bi se bil kedaj izkazal s tacim delom, ali to so le — izjeme, katere potrjujejo pravila še bolj, pa saj ima, da le kratko omenim, tudi modrosloveskih profesorjev na vseučiliščih, ki niti nijso napravili svojega kandidatnega izpita, ki torej na gimnaziji ne bi mogli biti redni profesorji, a na vseučilišču so pa samim doktoratom, o katerem je znano, da je posebno pri modroslovesih veliko lažji, nego kandidatni izpit. A pustimo te anomalije; saj se ume, da morejo biti le strašno ženijalne glave, ki po izvenrednem potu prispejo i do rednega profesorja. Slavni naš g. prof. Krek dovršil je svoje delo, pripravljeno je že skoro vse za tisk, torej bomo mogli slišati v prihodnjem semestru tudi o slovenščini kaj. — Iz gotovega vira morem vam poročati i stvarino, o kateri bode predaval g. prof. „Zgodovino slovanskega slovstva do konca 14. veka po 3 ure na teden. Zgodovino slovanskih jezikov 1 uro na teden. Staroslovensko glasoslovje oziroma na primerjajoče jezikoslovje po 2 uri na teden.“ — Imeli bodejo torej studentje slovanski priložnosti dosta, da poizvedó kaj o svojem jeziku, in da mnogim treba tega zelo, prepriča se vsak sam. Upamo, da bode storilo tudi društvo „Sloga“ katero se je nazvalo znansko-slovstveno, kaj k temu da Slovani pri Slovani ne bode več tujec. Dala nam sreča junaška da se ne pokaže i o tej prilici, da Slovani le preradi prezirajo pravo in koristno prepiraje se za malenkosti.

Iz Ptujja 26. febr. [Izv. dop.] (Ponarejeni zlati.) Pred nekimi dnevi pride k tukajšnjemu trgovcu Vitu Selinšku žena nekega delavca, ki je hotela 8 cekinov — Napoleondorov — zmenjati. — Ker je že to večkrat preje bila storila, jej je že hotel trgovski pomočnik brez obotavljenja bankovce za cekine dati. Vendar k sreči povpraša še poprej gospodarja samega, koliko da so cekini vredni, in gosp. Selinšek, ko cekine v roke vzame, takoj spozna, da nikakor nijso iz zlata, nego iz kake druge kovine, ki nema prave teže. — On pusti ženo takoj po mestnem beriču zapreti in tu so še 6 taci ponarejenih cekinov pri njej našli. — Zaprli so potem tudi moža te žene in denes tudi tukajšnjega barantalea z marelami V., pri katerem sta ova dva stanovala. — Našli so po daljšem preiskovanji še več enacih goljufivnih cekinov, kakor se čuje, celo kopico, lepo v cunjje zavito, katero je V. sam takoj, predno so ga

zaprli, v zakotno stran vrgel. Čuje se, da so V., njegova žena, ki pa je v naglem begu pete tukajšnji sodnji odnesla, njegov pomagač in tega žena, že dalje časa s cekini kupčevali, in da so jih tudi precej med ljudstvo spravili. Treba je tedaj jako paziti o tej zadevi v našem kraju. — Cekini so iz bakra in malo pozlačeni, vendar iztis je prav dober; fabrika je brž ko ne kje na Laškem; kajti vsi zaprti so Lah. — H koncu še eno smešnico: Tukajšnji zdravnik je v omenjeni familiji V. nekega otroka lečil in tudi ozdravil. Presrečni oče mu da 20 cekinov honorara; zdravnik vesel skače in svoji ženi toliko poželene rumenjake kaže. — Pa veselje nij dolgo trajalo; denes poizve o omenjeni goljufiji, on tudi svoje cekine preiskati da, in — o joj, ne samo da so bili ponarejeni, odvzeli so mu jih, da jih niti za igračo za svoje otroke ne more porabiti.

Domače stvari.

— (Eden in dvajseta predstava) dram. društva v deželnem gledališču bode v ponedeljek 3. marca. Predstavljal se bode nova drama v 2 dejanjih „Obljuba madoni“, spisal Ivan Mahorčič. Predmet igre je vzet iz španjskega življenja. Potem se bode ponavljala na zahtevanje opereta „Izbujeni lev“ od Brandelna. Pričakovati je tedaj prav zanimivega gledališkega večera.

— (Dramatičnega društva odbor) je sklenil v poslednji seji, da postavi pokojnemu pisatelju Valentinu Mandelcu na karlovškem pokopališču nagrobni spominek, in bode po končani saisoni napravil v ta namen izredno predstavo v deželnem gledališču, katere čistega dohodka druga polovica namenjena je Simon Jenkovemu spominku v Kranji. Razen tega odločilo je društvo po veliki noči predstavo na korist novomeškemu „Narodnemu domu“.

— (V Ljubljanski škofiji) je po novem duhovskem imeniku: 17 kapitularnih prebend (2 prazni): 195 far (6 praznih); 80 lokalij (praznih 32); 3 vikarije; 12 starih kapelarij (1 prazna); 19 ekspozitur (prazne 4); 230 kaplanij (praznih 39); 5 manemisarijatov, in 42 drugih beneficij. V 20 dekanijah je 310 duhovnijskih cerkev in 1004 podružnice, 8 samostanskih in 160 kapel. Duhovnov je: 15 kanonikov, v duhovskem pastirstvu 493, v drugih opravilih 25, v pokoji 60, v drugih škofijah 22, tujih v škofiji 20, redovnikov 58. Bogoslovcev je v 4. l. 15, v 3. l. 14; v 2. l. 7; v 1. l. 17. Alojzijancev je 46 od 2—7 razreda. Umrlo je od 16. pros. 1872 do 19. pros. 1873 duhovnov 24. Med živimi je 8 osem desetletnikov: 55 70-let; 82 60-let.; 95 50-let.; 118 40-let.; 134 30-let.; in 85 20letnikov. Redovnic sv. Uršule je 63; usmiljenih sester 30; vseh katoličanov 539.446. Nezedinjenih Grekov je 110 na Metliškem in Kostanjevškem in do 220 po Črnomeljškem. Po vsi vojvodini je raztresenih kaci 314 protestantov. („Danica“.)

— (Za svetovno razstavo) eden naših dopisnikov priporoča nemškutarskega župana gosp. Heinrich Fischer-ja v Jablanci na Notranjskem, za policaja ali detektiv-a. Da je dober vohon, špicelj, ovaduh in izdajalec, to svojo sposobnost je pokazal, ko je ovadil postonjskemu okr. glavarju g. Globočniku narodnjake, ki so v bistriški okolici podpise na slovensko peticijo do cesarja nabirali.

— (Tragično ženitovanje.) Iz Bakra v Primorji nam piše 26. febr. prijatelj našega lista: Mladi inženir H. Köhler je ljubil tukajšno krasotico Lj. in se z njo pred pol leta zaročil. Ta predpust sta se imela pozakoniti ali poročiti. — V ponedeljek ob 11. uri imela bi biti poroka. Vse je bilo pripravljeno. Svatje so bili že zbrani. Velika množica radovednega sveta je pričakovala ženina, da pride po nevesto. Le-ta ga je v nježnobeli obleki in z vencem na glavi komaj pričakovala, da jo popelje k altarju. Tudi zvonovi se že glase in vabijo mladi par v cerkev. — Ženin se še zdaj ne prikaže. Zato pošlje nevesta k njemu s poročilom, naj hiti, ker vse čaka na njega. Tudi ženinov tovariš in prijatelj gre k njemu in mu prigovarja naj se brž obleče in ide. „Precej, precej, grem“ mu ženin odgovarja, ga objema in poljubljuje, kakor je baš navada, kadar mladenič samski stan zapusti. Njegov tovariš ga tolaži in mu srečo k novemu stanu vošči. — „Zdaj se grem obleči in precej dojdem“ pravi ženin še enkrat in odide v svojo zraven ležečo sobo. Malo minut potem — zasliši se velik pok! Tovariš plane preplašen v sobo — tu leži v krvi mrtev nesrečni ženin — revolver na strani! — Dva lista je ustreljeni pustil na svoji mizi. Enega na svojega tovariša, drugi je adresiran na najnesrečnejšo nevesto. Zadnje pismo je bilo od solz tako zalito in zakapano, da se skoro ne morejo vse besede čitati. V obeh jemlje nesrečnež slovo in prosi za odpustčanje. — Denes smo ga slovesno pokopali. Venec, nevesti namenjen, opletal je ženinu mrzlo čelo. — Uzrok samomora je — neznan. Ranjki je bil obče priljubljen in tako trdnega značaja, da nij nikomur do zadnjega trenutka niti iskricice svojega namena videti dal, akoravno je bil njegov sklep, kakor druge okolščine zdaj kažejo — že zdavnaj skovan. Obžalovanja vredna nesrečna nevesta je od omedlevice sicer zopet k sebi prišla — vendar pa plava med življenjem in smrtjo.

— (Iz Loža) na Notranjskem se nam piše: 18. dan t. m. je prišel mladi tat Anton Cigoj 16 let star sin klučarskega mojstra iz Starega trga skozi zaprte duri v prodajalnico Fr. Kovača iz mesta Loža zvečer od 6. do 8. ure, ko je poslednji ravno šel na masele vina h Gregorju Lahu. Mladi tat si je naropal denarja več od 800 gld., zraven tudi nekoliko kolekov, in nekaj duble de Français, ker pomedel je navadno shrambo za denar in še škrinjico, v posebno neznanim kotu skrito, do čista. Pustil je le poldrugi sold denarja. Mladi tat je bil precej drugi dan zasačen in dobil se je ves denar pri njem v njegovi škrinji zaprt, ki je bila pri starših shranjena.

— (Poboj.) Piše se nam: Tudi pust zahteva svoje žrtve. V Podgorici blizu Šmarja pod Ljubljano je bila pustni ponedeljek ženitev. V gostilnico sta prišla tudi dva fanta iz Bičja. Ko hočeta iti domu, udari enega izmed nju nekdo pri vratih po glavi s krepelom, da je kmalu potem umrl.

— (Pomiloščanje.) Z najvišim sklepom od dne 20. februarja je Njih Veličanstvo blagovolilo 60 Bohincem znižati kazni na polovico.

Razne vesti.

* (Prusi na Dunaji.) V poslednjem času je na Dunaji nenavadno dosti pruskih oficirjev v uniformi videti. Za vse večje armade in tudi za prusko velja ukaz, da oficirji v inozemskih deželah hodijo civilno ob-

lečeni, izvzemši slučaje izključivo vojniškega značaja. Zato se celo na prusko-židovskem Dunaji čudijo ostentaciji, s katero postopajo pruski oficirji v svojih uniformah po dunajskih ulicah. Mar mislijo ti gospodi, da je Dunaj že prusk?

* (Tatvina.) Po noči od 22. do 23. p. m. je nekdo ukradel železna, 80 funtov tehtajoča vrata oseljanskega mirodvora; en poljni stražnik ga sreča in vpraša, kam da nese ona vrata. Iz nejasnega odgovora spoznal je stražnik, da ima opraviti s tatom, katerega žene s teškim bremenom v Gorico, ter mu preskrbi prenočišče tam nasproti čitalnice, kder so železna polkna. („Soča“.)

* (Skopci na Pruskem.) Kljubu strogosti, s katero vlada postopa proti tej nenaravni verski sekti, se vendar še zmirom nahajajo taki fanatikarji, ki pristopajo k skopcem. Nedavno se je v Moskvi obravnala kazenska pravda proti 8 skopcem, katerih je bilo pet ženskih, trije moški. Vsi so bili obsojeni, da izgube svoje stanovne pravice, in poslani v Sibirijo.

* (Ponarejeni rublji.) Kdo bi si mislil, da v deželi donskih Kozakov je bila cela fabrika ruskih bankovcev po 100 rubljev. V Modvedici se je pred nekimi leti naselil neki fotograf Luhtansky, kateri je v zvezi s svojim bratom delal take bankovce. Naposled ga je izdal neki židov, ki si je vedel pridobiti zaupanje Luhtanskega in pri njem bil naročil za 30.000 rubljev bankovcev. Policija je pridrla v zaprto hišo, pa Luhtansky je v tem času večji del orodja skril in zdrobil.

Vabilo

gospodom udom političnega društva

„Slovenije“

v občni zbor 5. dne t. m.

zvečer ob 7. uri v dvorani čitalnični.

Dnevni red:

Mestne volitve.

Odbor političnega društva

„Slovenije“.

V Ljubljani 1. marca 1873.

Narodno-gospodarske stvari.

— Telegrafске marke, za vplačevanje telegrafskih pristojbin se bodo vpeljale. Take marke bi se imele tudi pri železničnih telegr. postajah upotrebljevati in te jih bodo dobivale pri glavni blagajnici telegr. uradnice na Dunaji. Marke se imajo rabiti pri vseh depešah za evropske kraje; za kraje zunaj Evrope pa je pristojbina pri oddaji v srebru ali bankovcih z agio vred odrajtati. Marke so po 5 kr. (rjave), 20 kr. (plave), 40 kr. (zelene), 50 kr. (sive), 60 kr. (rdeče), 1 gl. (rumene) in 2 gl. (vijolaste). Na depešnem obrazku bode mesto za markino prilepljenje naznamovano, pri depešah na navadnem papirju se ima marka zgorej na levi strani prilipiti. Dobivale se bodo pri vseh telegr. uradnjah, po okolnostih tudi v drugih prodajalnicah, ki se bodo pa naznanile.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 5. marca: Verdovačeva pos. po 5451, 12648 in 880 gl., na Vrpskem; Zričevo, 1099 gl. 40 kr., v Ljubljani; — Šuštarjevo, 875 gl., v Črnomlju; — Meršetovo, 1880 gl. in Kalistrovo, 1880 gl., v Senožeči; Petkovo, 680 gl., v Ribnici; — Geierjevo, 250 gl., na Krškem. —

Umrli v Ljubljani

od 25. do 27. februarja 1873.

Marija Komatar, 18 dnij, na slabosti. — Ferd. Več, knjigovodja, 26 l., na prisadu; — Josefa Sever, 16 l., na sušici; — Marija Žitnik, prebivalka, 75 l., na mrzlici; — Marija Jaklič, 12 dnij, na pljučnem mrtdu; — Marijana Habjan, kuharica, 56 l., na pljučni bolezn; — Martin Renčev, delavec, 41 l., na pljučnih tuberkulah; — Maks Gajdič, mestni blagajnik, 47 l., se je ustrelil.

Tuji.

28. febr.

Europa: Hegedus iz Trsta. — Loevig iz Bratislave. —

Pri Elefantu: Puntigam iz Dunaja. — Kann iz Dunaja. — Baron Estorff — Rukenstein. — Gabrič iz Dunaja. —

Pri Maltcu: Gleispach iz Gradca. — Banmeister iz Gradca. — Lakner. — Staudacher iz Gradca. — Lakner. — Ana Dolman iz Dunaja. — Ködlin s sinom iz Gradca. — Mayer iz Hajde. — Dvornik iz Dolenjskega.

Tržne cene

v Ljubljani 1. marca t. l.

Pšenica 6 gl. 10 kr.; — reš 4 gl. — kr.; — ječmen 3 gl. 20 kr.; — oves 1 gl. 80 kr.; — ajda 3 gl. 30 kr.; — prosó 3 gl. 10 kr.; — koruza 3 gld. 60 kr.; — krompir 1 gl. 90 kr.; — fižol 4 gl. 90 kr.; — masla funt — gl. 54 kr.; — mast — gl. 40 kr.; — špeh frišen — gl. 30 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 24 kr.; — teletine funt 29 kr.; — svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 gl. 40 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 6 gld. 30 kr.; — mehka 4 gld. 80 kr.

Dunajska borsa 1. marca.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld. 35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	25
1860 drž. posojilo	104	75
London	109	10
Kreditne akcije	339	25
Akcije narodne banke	983	—
Napol.	8	70
G. k. cekini	—	—
Srebro	107	75

Turnske ure

(46—6)

najbolje konstruirane in jako dober kup, s 3letno garancijo in plačili v obrokih se vedno dobivajo pri izdelovalcu

Janez M. Pogatschnigg

Podnart-Kropa na Gorenjskem.

Oznanilo.

V Avrici, blizu bleškega jezera

je hiša, števil. 4 po dražbi na prodaj, in sicer krčma, v kateri se nahaja gostilna soba z drugo posebno sobo in jedilnico vred, potem kuhinja in shramba za jedi, dobra klet pri tleh za uleževanje piva in vina i. t. d.; v prvem nadstropju je obokana klet in v drugem nadstropju za zdaj ena za stanovanje pripravna soba; kupec si lahko v drugem nadstropju še 4 sobe napraviti da.

K tej hiši spada 2½ orala njiv s tratami po grivah in dva deleža na avričnem špašniku. Kupci so prošeni, da se v kratkem pismeno ali osebno pri posestniku **Franc Mrakič-u** oglasé. Dražba bode 12. marca t. l.

(59—3)

Avrica, 23. februarja 1873.

Podučiteljska služba

Pri dvorazredni ljudski šoli v **možirskem trgu** je podučiteljska služba z letno plačo od 300 gld. in osebno priklado s 60 gld. zraven prostega stanovanja oproštena.

Prosilci za to službo, kateri so nemškega in slovenskega jezika v besedi in pisavi zmožni, naj svoje prošnje s potrebnimi dokazi zadnji čas do 15. sušca t. l. semkaj vložijo.

Okrajni šolski svet Gornjega grada

v Celji dne 15. februarja 1873.

(61—3)